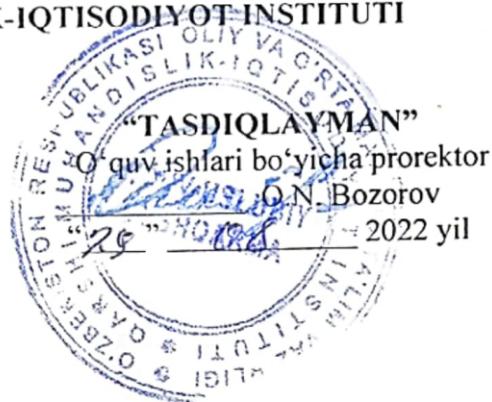

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:
№ 230
2022 yil "28" 08

AUDIT
fanining

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 – Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lif sohasi: 230 000 – Iqtisod
Ta'lif yo'nalishlari: 5230600 – Moliya

Qarshi-2022 y

Fanning ishchi dasturi o'quv, ishchi o'quv reja va o'quv dasturga muvosiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

O.N.Xolmurodov "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasi katta o'qituvchisi

Fanning ishchi o'quv dasturi "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasining 2022 yil 24 avgustdag'i №1-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va "Iqtisodiyot" fakulteti Uslubiy komissiyasida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri i.f.f.d.(PhD) A.Aliqulov

Fanning ishchi o'quv dasturi "Iqtisodiyot" fakulteti Uslubiy komissiyasida (bayon №1-sonli 24 avgustdag'i 2022 y.) va institut Uslubiy Kengashida (bayon №1-sonli 28 avgustdag'i 2022 y.) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

_____
Sh.Turdiyev
(imzo)

"Iqtisodiyot" fakulteti
Uslubiy komissiya raisi:

_____

(imzo)
A.Qurbanov

I. O'quv fanining dolzarbliji va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu fan iqtisodiyot tarmoqlarida auditning kasbiy faoliyati, auditning nazariyasi, auditorlik faoliyati, auditorlik tekshiruvi, boshqa xizmat ko'rsatish sohalarida audit fanlarini o'rganishda umumiy ma'lumotlarni qamrab olgan. O'zbekiston Respublikasida oliy ta'limning o'rni, oliy o'quv yurtlariagi o'qish jarayonini tashkil etishning ilmiy asoslari, mustaqil ish va talabalar mehnatini ilmiy tashkil etish, talabalarning ilmiy-tadqiqot ishini tashkil etish, auditorlik kasbining tarixiy rivojlanishi, auditorlik faoliyatining huquqiy asoslari, audit kasbiga qo'yiladigan talablar, audit faniga kirish, auditorlik faoliyati, auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish, auditorlik faoliyatini me'yoriy tartibga solish va ularning amaldagi ijrosini ta'minlash, auditorlk tekshiruvlarida dalillar olish, auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish va auditorlik malaka sertifikatini olish va unga qo'yiladigan talablar, auditning xalqaro standartlari, asosiy vositalar, nomoddiy aktivlar audit, investitsiyalar audit, materiallar audit, tayyor mahsulot (tovar, ish, xizmat)lar va ularning sotilishini audit, pul mablag'lari va ular bilan hisoblashishlar audit, mehnat va ish haqi muomalari audit, majburiyatlar audit, xususiy kapital audit, moliyaviy natijalar audit, moliyaviy hisobotlarni tuzish va taqdim etish muomalalari audit, xarajatlarni turkumlash va baholash ularning audit, mahsulot tannarxini muomalalari audit, byudjetlashtirish va xarajatlar auditini o'tkazish, O'zbekiston Respublikasida ichki audit xizmatini tashkil etish va uni rivojlantirish yo'naliishlari bugungi kunda buxgalteriya hisobini rivojlanishga olib keladi hamda mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy jixatdan taraqqiy etishiga xizmat qiladi.

Talabalarning ushbu fanni chuqur o'rganishi audit fani nazariyasi, auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish, daromadlar va xarajatlar hamda soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar audit, mavzulari hamda xo'jalik sub'ektlari moliyaviy hisobot auditini tashkil etishda zamin bo'lib xizmat qiladi.

Ushbu "Audit" fani "Moliya" ta'lim yo'naliishi o'quv rejasi tarkibida modulli tizimi asosida auditning nazariy asoslari, aktivlar va majburiyatlar audit, xususiy kapital shakllanishi hamda daromadlar va xarajatlar audit kompleks ravishda o'rganilishini nazarda tutadi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

"Audit" fanining asosiy maqsadi – talabalarda xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning moliyaviy-xo'jalik faoliyatini auditorlik tekshiruvidan o'tkazish, moliyaviy hisobot bo'yicha auditorlik xulosasi hamda hisobotini rasmiylashtirish, auditning professional xizmatlarini ko'rsatish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarga O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatini tashkil qilishning huquqiy va tashkiliy asoslari; auditorlik kasbiga malakaviy va axloqiy talablar; auditda muhimlik tushunchasi va auditorlik riski; auditorlik tekshirishni rejashtirish; auditorlik tekshirish vaqtida buxgalteriya hisobi va ichki nazorat tizimini o'rganish hamda baholash; auditorlik dalillar; ekspert ishlardan va boshqa auditorlik tashkiloti ma'lumotlaridan foydalanish; auditorlik tanlash; auditorlik hisoboti va xulosasi; uzoq muddatli aktivlar audit; joriy aktivlar audit; majburiyatlar audit; xususiy kapital hamda daromadlar va xarajatlar audit haqida quyidagi nazariy-amaliy bilimlarni o'rgatishdan iborat:

Talaba:

- auditoring kasbiy faoliyati;
- audit fanining ob'ekti, predmeti va usullari;
- auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish auditorlik faoliyatini tashkil qilishning huquqiy va tashkiliy asoslari;
- auditorlik kasbiga malakaviy va axloqiy talablar;
- auditda muhimlik tushunchasi va auditorlik riski;
- auditorlik tekshiruvlarini rejashtirish;
- auditorlik dalillar;
- auditorlik tekshiruvlarini yakuniy bosqichi;
- auditorlik hisoboti va xulosasini tuzish;

- uzoq muddatli aktivlar auditi;
- joriy aktivlar auditi;
- majburiyatlar auditi;
- xususiy kapital auditi;
- daromadalar va xarajatlar auditining xususiyatlari ***haqida tasavvurga ega bo'lishi***;

Talaba:

- auditorlik tekshiruvini o'tkazish usullarini;
- auditorlik tanlash usullarini;
- auditorlik tashkilotining ishchi hujjatlarini;
- auditorlik tekshiruvlarida tahliliy amallarni qo'llashni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

Talaba:

- auditda muhimlik va risk darajalarini aniqlash;
- auditorlik tekshiruvini rejalashtirish;
- auditda ichki nazorat tizimini o'rganish va baholash;
- biznes jarayonlar bo'yicha auditorlik tekshiruvni tashkil etish;
- auditorlik tekshiruvi yakuni bo'yicha ishchi hujjatlarni shakllantirish;
- auditorlik hisoboti va auditorlik xulosasini tayyorlash va tuzish ***ko'nikmalakalariga ega bo'lishi kerak.***

Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

Talabalarning “Audit” fanini o’zlashtirishlari uchun o’qitishning ilg‘or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o’zlashtirishda elektron materiallar, virtual stendlar hamda soliq xizmati organlari web-saytlari ma'lumotlaridan axborot texnologiyalardan foydalaniladi. Shuningdek, muqobil variantlarni baholash va qaror qabul qilish, muammolar yechimiga kelish, jarayondagi izlanish, tadqiqot o’tkazish tarzida tashkil qilish, intiluvchanlikni shakllantirishga qaratilgan mustaqil ta’lim metodlarining qo’llanilishi, mustaqil, tahliliy, ijodiy fikrlash uchun muhit yaratilishi, jarayonning modellashtirilishi, hamkorlikning ortishiga erishish kabi pedagogik texnologiyalardan ma’ruza va amaliy darslarda foydalaniladi.

“Audit” fanidan mashg‘ulotlarning mavzular va soatlar bo‘yicha taqsimlanishi:

Umumiy o‘quv soati	236 soat
Shu jumladan:	
Jami auditoriya soatlari	128 soat
Ma’ruza	64 soat

Amaliy mashg'ulotlar	64 soat
Mustaqil ta'lim	108 soat

ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUDA MASHG'ULOTLARI)

1-QISM. AUDIT (Auditning nazariy asoslari)

1-mavzu. Auditga umumiyl tavsif

Auditning mohiyati va rivojlanish tarixi. Auditning maqsadi va vazifalari. Auditning rivojlanish bosqichlari. Tasdiqlovchi audit. Maqsadli sistemali audit. Tavakkalchilikka asoslangan audit. O'zbekiston Respublikasining moliyaviy nazorat tizimida auditning tutgan o'rni. Audit va buxgalteriya hisobining farqli jihatlari. Auditning turlari va shakllari. Moc keluvchanlik audit. Operacion audit. Moliyaviy hisobot audit. Ichki audit. Tashqi audit. Audit xizmatlari bozori.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

2-mavzu. Auditorlik faoliyatining huquqiy asoslari

Auditorlik faoliyati to'g'risidagi qonun va boshqa normativ - huquqiy hujjatlar sharhi. Auditorlik tashkilotlari faoliyatini tashkil etish tartibi. Auditorlik faoliyatini amalga oshirish uchun lisenziya berish, lisenziya berishni rad etish, lisenziyaning amal qilish muddatini to'xtatish, bekor qilish, to'xtatib turish yoki amal qilishini tiklash. Auditorlik kasbiga qo'yiladigan malakaviy talablar. Auditor malaka sertifikatini berish, amal qilish muddatini uzaytirish, qayta rasmiylashtirish va dublikatini berish tartibi. Auditorlik faoliyatini tartibga solishda professional tashkilotlar roli.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

3-mavzu. Audit standartlari

Audit standartlari haqida tushuncha va ularning ahamiyati. Auditorlik tekshiruvini tashkil etish bilan bog'liq standartlar. Auditorlik tekshiruni o'tkazish bilan bog'liq standartlar. Auditorlik tekshiruvini yakunlash bilan bog'liq standartlar.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

4-mavzu. Auditorning kasb etikasi

Etika haqida tushuncha. Auditning axloq kodeksi va uning maqsadi. Axloq kodeksining asosiy talablari. Auditning axloq kodeksi tamoyillari. Auditor axloqi (etikasi). Vijdonlilik va ob'ektivlik. Professional kompetentlilik. Maxfiylik. Omma uchun axborotni taqdim etish. Boshqa auditorlar bilan munosabatlar. Auditorlik tashkiloti va auditorlarning mustaqilligi. Umuminsoniy ahloq qoidalari va ma'naviy me'yorlarga rioya qilish. Auditorning xolisligi va kasbiy vakolatliligi. Auditor ishlarining sifatini nazorat qilish. Dastlabki, joriy va keyingi nazorat.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

5-mavzu. Auditorlik tekshiruvini rejalashtirish

Auditorlik tekshiruvini rejalashtirishning tamoyillari va bosqichlari. Audit kelishuvi shartlarini kelishish. Mijozni jalb qilish va dastlabki rejalashtirish. Auditning umumiyligi rejasini tuzish. Audit dasturini tuzish. Uyg'unlik, uzluksizlik va maqbullik tamoyillari. Korxonani auditorlik tekshiruvidan o'tkazish ishchi dasturi va auditorlik xizmati ko'rsatish haqida shartnoma hamda boshqa zarur hujjatlarni tuzish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

6-mavzu. Auditorlik tekshiruvida muhimlik va risk

Auditda muhimlik. Muhimlik darajasini aniqlashda bazaviy ko'rsatkichlar tizimini shakllantirish tartibi. Muhimlik darajasini aniqlash tartibi va uni auditda qo'llash. Muhimlik darajasini auditda qo'llash tartibi. Auditorlik riski va uning yuzaga kelish sabablari. Auditorlik risklarning maqbul to'plami. Auditorlik risklar maqbul to'plamining

elementlarini baholash. Auditorlik riskini aniqlash modeli. Auditorlik riskiga ta'sir qiluvchi omillar. Muhimlik darajasi va auditorlik riski tushunchalarining o'zaro bog'liqligi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

7-mavzu. Auditorlik tekshiruvida firibgarlikni aniqlash

Firibgarlik tushunchasi. Firibgarlik uchburchagi. Firibgarlik oqibatidagi muhim buzib ko'rsatishning riskini aniqlash va baholash. Moliyaviy hisobotdagi firibgarliklar. Firibgarlikni oldini olish va aniqlash. Firibgarlik aniqlanganida auditorning hatti-harakati. Auditor uchun kelishuvni davom ettirish imkonsizligi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

8-mavzu. Auditorlik tekshiruvi vaqtida ichki nazorat tizimini o'rganish hamda baholash

Tekshiriladigan korxona (mijoz) faoliyatini o'rganish. Buxgalteriya hisobining tashkil etilishini o'rganish. Korxona buxgalteriyasining tashkiliy tuzilmasi, tashkiliy tuzilmada ko'rsatilgan har bir xodimning vazifalari va mas'uliyatlarining bayoni; hisob qliklining muhim uchastkalari bo'yicha hujjatlar aylanish reja-grafiqini tekshirish. Korxona hisob siyosatini o'rganish. Ichki nazorat tizimini tashkil etishda qo'yiladigan maqsadlar. Ichki nazorat tizimining mohiyati va uni o'rganishdan maqsad. Ichki nazorat tizimining elementlari. Ichki nazorat tizimini o'rganish va baholashni hujjatlashtirish. Audit strategiyasini ishlab chiqish. Nazorat riskini baholash.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

9-mavzu. Auditorlik dalillar

Auditorlik dalillarining mohiyati va uning ishonchlilagini belgilovchi mezonlar. Auditorlik dalillarini olish amallari. Ekspert ishlaridan dalil sifatida foydalanish. Boshqa auditor ishlaridan foydalanish. Dalillarni auditorlik tashkilotining ishchi hujjatlarida aks ettirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

10-mavzu. Tahliliy amallar

Tahliliy amallarni qo'llash maqsadlari. Mohiyati bo'yicha tekshirish tahliliy amallari. Tahliliy amallarning turlari. Umumiylar xulosani chiqarish jarayonidagi tahliliy amallar. Auditorning tahliliy tadbirlarning bajarilish natijalari bo'yicha faoliyati.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

11-mavzu. Auditorlik tanlash

Auditorlik tanlash haqida umumiylar tushuncha va uning mohiyati. Tanlashni tashkil etish va tanlash hajmi. Hisobot moddalarini testlash uchun tanlab olish. CHetga chiqishlar va buzib ko'rsatishlar xususiyati va sabablari. Tanlash hajmi. Tanlash birligi. Tanlashni belgilash usullari. Stratifikasiya va qiymat bo'yicha tortilgan tanlash. Statistik va nostatistik tanlash. Atributiv tanlash. Buzib ko'rsatishlarni jamlanmaga tatbiq etish. Tanlashda dasturiy ta'minotni qo'llash.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

2-QISM. AUDIT

(Aktivlar va majburiyatlar audit)

12-mavzu. Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi

Auditorlik tekshiruvlar natijalarini umumlashtirish va baholash. Auditorlik hisoboti va uning tarkibi. Auditorlik xulosasi va uning turlari. Ijobiy fikr. modifikasiyalangan fikr. Izohlar bilan fikr bildirilgan auditorlik xulosasi fikr bildirish rad etilgan auditorlik xulosasi tushuntirish qismi kiritilgan izohlar bilan fikr bildirilgan auditorlik xulosasi. Auditorlik xulosasining tarkibi. Auditorlik xulosasining maxsus qismi. Auditorlik xulosasining tushuntirish qismi. Auditorlik xulosasidagi sana va imzolar. Auditorlik xulosasini taqdim etish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

13-mavzu. Ta'minot jarayoni auditi

Ta'minot jarayoni auditini tashkil qilish. Mol etkazib beruvchi va pudratchilar bilan hisob-kitoblar audit. Asosiy vositalar kirimiga doir muomalalarni hujjatlashtirish, schyotlarda aks ettirishning to'g'rilingini tekshirish. Nomoddiy aktivlar kirimi hisobi to'g'rilingini tekshirish. Tovar-moddiy zahiralar kirimi hisobini tekshirishning xususiyatlari. Tovar-moddiy zahiralarni kirim qilish va ishlab chiqarishga sarflash vaqtida baholashning to'g'rilingini tekshirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

14-mavzu. Ishlab chiqarish jarayoni auditi

Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni. Korxona faoliyatida ishlab chiqarish jarayoni auditining maqsadi, vazifalari va axborot manbalari. Korxonada ishlab chiqarish xarajatlari auditini o'tkazishni rejalashtirish. Korxona faoliyatida ishlab chiqarish xarajatlari auditini o'tkazish tartibi. Tekshiruv jarayonida olingan ma'lumotlar asosida ishlab chiqarish xarajatlari auditni natijalarini umumlashtirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

15-mavzu. Mehnat haqi hisobi va to'lash jarayoni auditi

Xodimlar bilan hisob-kitoblar auditining me'yoriy asoslari. Akciyodorlik jamiyatlarida mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar auditining maqsadi, vazifalari va manbalari. Mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar auditini rejalashtirish bosqichi. Xodimlar bilan mehnat haqi va boshqa muomalalar bo'yicha hisob-kitoblarni tekshirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

3-QISM. AUDIT (Xususiy kapital shakllanishi hamda daromadlar va xarajatlar audit)

16-mavzu. Xususiy kapital shakllanishi va ta'sischilar bilan hisoblashishlar audit

Ustav kapitalini tekshirishning maqsad va vazifalari. Ta'sis hujjatlarini tekshirish. Dastlabki hujjatlarni tekshirish. Sintetik va analistik hisob registrlarini tekshirish. Qo'shilgan kapitalni tekshirish. Zahira kapitalini tekshirish. Taqsimlanmagan foydani tekshirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

17-mavzu. Daromadlar va xarajatlar audit audit

Xo'jalik yurituvchi sub'ektlar moliyaviy natijalarini ifodalovchi ko'rsatkichlar tizimi. Mahsulotlarni sotish va moliyaviy natijalarning o'zaro bog'liqligi. Xaridorlar va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar audit. Mahsulot sotishdan olingan yalpi foydani tekshirish. Asosiy faoliyatdan olingan boshqa daromadlarni tekshirish. Yakuniy moliyaviy natija audit.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A8, A9, A10, A11,

“Audit” fanidan ma’ruza mashg‘ulotining kalendar tematik rejasi

t/r	Ma’ruza mavzulari 7- semestr	soat
1-QISM. AUDIT (Auditning nazariy asoslari)		
1.	Auditga umumiyl tavsif	2
2.	Auditorlik faoliyatining huquqiy asoslari	2
3.	Audit standartlari	4
4.	Auditorning kasb etikasi	2
5.	Auditorlik tekshiruvini rejalashtirish	2
6.	Auditorlik tekshiruvida muhimlik va risk	2

7.	Auditorlik tekshiruvida firibgarlikni aniqlash	2
8	Auditorlik tekshiruvi vaqtida ichki nazorat tizimini o'rganish hamda baholash	2
9	Auditorlik dalillar	2
10	Tahliliy amallar	2
11	Auditorlik tanlash	2
	Jami	24
	8- semestr	
	2-QISM. AUDIT (Aktivlar va majburiyatlar audit)	
12	Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi	6
13	Ta'minot jarayoni audit	6
14	Ishlab chiqarish jarayoni audit	6
15	Mehnat haqi hisobi va to'lash jarayoni audit	8
	3-QISM. AUDIT (Xususiy kapital shakllanishi hamda daromadlar va xarajatlar audit)	
16	Xususiy kapital shakllanishi va ta'sischilar bilan hisoblashishlar audit	6
17	Daromadlar va xarajatlar audit	8
	Jami	40
	Hammasi	64

“Audit” fanidan amaliy mashg'ulotlarning kalendar tematik rejasi

t/r	Ma'ruza mavzulari 7- semestr	soat
	1-QISM. AUDIT (Auditning nazariy asoslari)	
1.	Auditga umumiy tavsif	2
2.	Auditorlik faoliyatining huquqiy asoslari	2
3.	Audit standartlari	4
4.	Auditorning kasb etikasi	2
5.	Auditorlik tekshiruvini rejalashtirish	2

6.	Auditorlik tekshiruvida muhimlik va risk	2
7.	Auditorlik tekshiruvida firibgarlikni aniqlash	2
8	Auditorlik tekshiruvi vaqtida ichki nazorat tizimini o'rganish hamda baholash	2
9	Auditorlik dalillar	2
10	Tahliliy amallar	2
11	Auditorlik tanlash	2
	Jami	24
	8- semestr	
	2-QISM. AUDIT (Aktivlar va majburiyatlar audit)	
12	Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi	6
13	Ta'minot jarayoni audit	6
14	Ishlab chiqarish jarayoni audit	6
15	Mehnat haqi hisobi va to'lash jarayoni audit	8
	3-QISM. AUDIT (Xususiy kapital shakllanishi hamda daromadlar va xarajatlar audit)	
16	Xususiy kapital shakllanishi va ta'sischilar bilan hisoblashishlar audit	6
17	Daromadlar va xarajatlar audit	8
	Jami	40
	Hammasi	64

Kurs ishi

Audit fani o'quv rejasida kurs ishini bajarish ko'zda tutlimagan.

Mustaqil ta'lif tashkil etishning shakli va mazmuni

"Audit" fani bo'yicha talabaning mustaqil ta'limi shu fanni o'rganish jarayonining tarkibiy qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'la ta'minlangan. Talabalar auditoriya mashg'ulotlarida professor-o'qituvchilarning ma'rzasini tinglaydilar. Auditoriyadan tashqarida talaba darslarga tayyorlanadi, adabiyotlarni konspekt qiladi. Bundan tashqari ayrim mavzularni kengroq o'rganish maqsadida qo'shimcha adabiyotlarni

o‘qib referatlar tayyorlaydi hamda mavzu bo‘yicha testlar yechadi. Mustaqil ta’lim natijalari reyting tizimi asosida baholanadi.

Uyga vazifalarni bajarish, qo‘srimcha darslik va adabiyotlardan yangi bilimlarni mustaqil o‘rganish, kerakli ma’lumotlarni izlash va ularni topish yo’llarini aniqlash, internet tarmoqlaridan foydalanib ma’lumotlar toplash va ilmiy izlanishlar olib borish, mustaqil ravishda ilmiy manbalardan foydalanib talabalarning darsda olgan bilimlarini chuqurlashtiradi, ularning mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi. Shuning uchun ham mustaqil ta’limsiz o‘quv faoliyati samarali bo‘lishi mumkin emas. Uy vazifalarini tekshirish va baholash amaliy mashg‘ulot olib boruvchi o‘qituvchi tomonidan, konspektlarni va mavzuni o‘zlashtirish darajasini tekshirish va baholash esa ma’ruza darslarini olib boruvchi o‘qituvchi tomonidan har darsda amalga oshiriladi.

“Audit” fanidan 7-8 semestr uchun mustaqil ish mavzulari quyidagi mavzu ko‘rinishida shakllantirilgan.

Talabalar mustaqil ta’limining mazmuni va hajmi

	7- semestr	Hajmi (soatda)
1.	O’zbekiston Respublikasi moliyaviy nazorat tizimida auditning tutgan o’rni.	4
2.	Auditorlik tashkilotlarining huquqlari, majburiyatlari va javobgarliklari.	4
3.	Auditorlik tashkilotlarining professional xizmatlari.	4
4.	Auditor ishi sifatini nazorat qilish.	4
5.	Auditorlik tekshiruvi ishchi dasturi.	4
6.	Ichki nazorat tizimini o‘rganish.	4
7.	Auditorlik tashkilotining ish hujjatlari.	4
8	Auditorlik dalillari.	6
9	Boshqa auditorlarning ishi natijalaridan foydalanish.	6
7-semestr jami		40
Nº	8- semestr	
10	Auditorlik tekshiruvlar natijalarini umumlashtirish va baholash.	4
11	Xo’jalik usuli va pudrat usulida bajarilgan ta’mirlash ishlari auditining xususiyatlari.	4

12	Nomoddiy aktivlarga amortizaçiya hisoblash va hisobda aks ettirishning to'g'riliini tekshirish.	4
13	Moliyaviy investiçiyalarning daromadliligi, olingan daromadlarning to'liq aks ettirilishi va soliqqa tortilishini tekshirish.	4
14	Tugallanmagan ishlab chiqarishni tekshirish.	4
15	Tayyor mahsulotlarni jo'natish bo'yicha muomalalar to'g'rilingining auditni.	4
16	Bankdagi maxsus schyotlardagi pul mablag'lari sintetik hisobining to'g'riliqi va to'liqligini tekshirish.	4
17	Auditorlik tekshiruvlar natijalarini umumlashtirish va baholash.	4
18	Ta'sis hujjatlarini tekshirish.	4
19	Dastlabki hujjatlarni tekshirish.	6
20	Sintetik va analitik hisob registrlari auditni.	6
21	Davr xarajatlarini tekshirish.	6
22	Moliyaviy faoliyat buyicha olingan daromadlar auditni.	6
23	Moliyaviy faoliyat bo'yicha qilingan xarajatlar auditni.	6
24	Sof foyda (zarar) shakllanishi auditni.	6
8-semestr jami		68

Dasturning informatsion uslubiy ta'minoti

Mazkur fanni o'qitish jarayonida:

- ta'limning zamonaviy ilg'or interfaol usullaridan, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining prezentatsiya (taqdimot), multimedia;
- elektron-didaktik texnologiyalardan foydalilanildi.

Amaliy mashg'ulotlarda aqliy hujum, klaster, blits-so'rov, guruh bilan ishslash, insert, taqdimot, keys stadi kabi usul va texnikalardan keng foydalilanildi.

"Audit" fanining o'rni uning predmeti, maqsad va vazifalari bo'limiga tegishli ma'ruza darslarida zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida prezentatsion va elektron-didaktik texnologiyalardan;

"Audit" fanini o'qitishda o'zlashtirish darajasini baholashni tashkil etish usullarini o'rganishda reyting tizimini ko'llash, kichik guruhlarda ishslashda baholash mezonlari, vaqt reglamentlaridan foydalanish nazarda tutiladi.

Fanni o'qitish jarayonida quyidagi materiallardan foydalilanildi:

- chizma va grafiklar;

- slaydlar;
- mavzular bo'yicha ishlab chiqarilgan tarqatma materiallar;
- mavzularni mustahkamlashga doir test va yozma ish variantlari;
- mavzularga oid uslubiy ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha talabalar bilimini nazorat qilish

Talabalarning semestr davomidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi 5 ballik tizimda baholanadi. Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirishi oraliq baholash (OB) va yakuniy baholash (YAB) turlarida baholanadi.

Sonlarda belgilanadi

OB bahosi 5 ballik tizimda baholanadi.

Agar OB yozma ish asosida o'tkazilsa baholash mezonlari quyidagicha bo'ladi:

Yozma ishni

Semestr davomida talabaning fan ishchi dasturini tegishli tugallangan bo'lim(lar)

Oraliq baholash (OB) bo'yicha baholash mezonlari

OBsini o'zlashtirishini baholash usuli. Bir semestrda OB 2 xil shaklda, ya'ni birinchi OB test o'tkazish, ikkinchi OB yozma ish shaklida o'tkaziladi. Talabaning 2ta OB bo'yicha olgan ballarining o'rtacha arifmetik miqdori sifatida aniqlanadi va yaxlitlanib butun o'tkazishda har bir talabaga 4 ta savoldan iborat variantlar beriladi. Variant savollariga mustaqil ish mavzulariga oid savollar ham kiritiladi. "Yozma ish" ni baholashda 1-jadvalda keltirilgan baholash mezonlaridan foydalaniladi.

1-jadval

"Yozmaish" ni baholash mezonlari

Baholash tartibi	Baholash mezonlari	Baho
Variantda 4 ta savol bo'lib, har bir savol alohida baholanadi	xulosa va qaror qabul qilishi; ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo'llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish;	5

	tasavvurga ega bo‘lish. mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo‘llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo‘lish.	4
	mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo‘lish.	3
	dasturni o‘zlashtir maganlik; fanning mohiyatini bilmaslik; aniq tasavvurga ega bo‘lmaslik; mustaqil fikrlay olmaslik.	2

2-OB test shaklida o‘tkazilib, bunda test savollari 20 tasavoldan iborat bo‘ladi, talabaningo‘zlashtirishi foiz hisobida aniqlanadi.

YAB bo‘yicha baholash mezonlari

YAB semestr yakunida talabaning muayyan fan boyicha nazariy bilim va amaliy ko‘nikmalarni o‘zlashtirishini baholash usuli. U asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan yozma ish yoki test shaklida o‘tkaziladi

2-jadval

“Yozma ish”ni baholash mezonlari

Baholash tartibi	Baholash mezonlari	Ball
Har bir variantda 5 ta savol bo‘lib, har bir savol alohida baholanadi	xulosa va qaror qabul qilishi; ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo‘llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo‘lish.	5

	mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo‘llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytibberish; tasavvurga ega bo‘lish.	4
	Mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo‘lish.	3
	Dasturni o‘zlashtirmaganlik; fanning mohiyatini bilmaslik; aniq tasavvurga ega bo‘lmaslik; mustaqil fikrlay olmaslik.	2

Yakuniy baholashda “Yozma ish”larni baholash mezoni

Yakuniy nazorat “Yozma ish” shaklida amalga oshirilganda, sinov ko‘p variantli usulda o‘tkaziladi. Har bir variant 5 ta nazariy savoldan iborat. Nazariy savollar fan bo‘yicha tayanch so‘z va iboralar asosida tuzilgan bo‘lib, fanning barcha mavzularini o‘z ichiga qamrab olgan.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Fayziev Sh.N., Dusmuratov R.D., Karimov A.A., Qo'ziev I.N., Avlokulov A.Z. Audit: Darslik -T.: "Iqtisod-Moliya", 2015y. – 430 b.
2. Tuychiyev A., Qo'ziev I., Avloqulov A., Sherimbetov I., Avazov I. Audit. Darslik. – T.: "Iqtisod-Moliya", 2019. – 620 b.
3. Кузиев И., Туйчиев А., Хожиев М., Якубов М. Внутренний аудит. "Iqtisod-Moliya", 2018 г. – 252 стр.

Qo'shimcha adabiyotlar:

4. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldag'i PF-4947-sonli Farmoni.
5. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 488 b.
6. Mirziyoev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 104 b.
7. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 48 b.
8. Одегов Ю.Г., Никонова Т.В. Аудит и контроллинг персонала: учебник. 2-е изд. и доп. – М.: "Альфа Пресс", 2010. – 672 с.
9. Подольский В. Аудит. Учебник. – М.: Изд. Юрайт, 2010. – 605 стр.
10. Хайдаров Р., Файзиев Ш. Внутренний аудит. Учебное пособие. –Т.: "Iqtisod-Moliya", 2013. -212 с.
11. Qo'ziyev I.N., Fayziyev Sh.N., Avloqulov A.Z., Sherimbetov I.X. Ichki audit. O'quv qo'llanma. -T.: Iqtisod-Moliya, 2015. 198 bet.

Internet saytlari

12. <http://www.gov.uz>. (O'zbekiston Respublikasi hukumat portalı)
13. <http://www.mf.uz> (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi).
14. <http://www.ziyonet.uz> (Axborot ta'lim tarmog'i)
15. <http://www.lex.uz> (O'z. Resp. qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi).

